

Довжик Олена Олександрівна,

кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку і оподаткування

Сумський національний аграрний університет

<https://orcid.org/0000-0001-6547-1418>

Dovzhyk Olena Oleksandrivna,

candidate of economic sciences, Associate Professor at Department of

accounting and Taxation Sumy National Agrarian University

<https://orcid.org/0000-0001-6547-1418>

**РОЛЬ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В ДІЛОВІЙ КОМУНІКАЦІЇ
ПРОФЕСІЙНОГО БУХГАЛТЕРА**

**THE ROLE OF A FOREIGN LANGUAGE IN THE BUSINESS
COMMUNICATION OF A PROFESSIONAL ACCOUNTANT**

Анотація.

У статті розглядається значення знання іноземних мов для професійної діяльності фахівців з обліку в умовах глобалізації економіки. Досліджено, як мовна компетентність впливає на ефективність комунікації, дотримання міжнародних стандартів, розширення кар'єрних можливостей і підвищення конкурентоспроможності фахівців з обліку. Встановлено, що володіння кількома мовами сприяє розвитку довіри з клієнтами, якісній фінансовій звітності, адаптації до регуляторних вимог різних країн та участі у глобальних професійних мережах. Доведено, що знання іноземної мови відіграє ключову роль у досягненні успіху компанії, оскільки допомагає зменшити кількість непорозумінь, підвищити продуктивність, зміцнити позитивні взаємини та сформувати позитивний корпоративний імідж. Обґрунтовується необхідність

інтеграції мовної підготовки у професійну освіту бухгалтерів як важливої складової їхньої компетентності та успішної адаптації до сучасного ринку.

Ключові слова: іноземна мова; бухгалтерський облік; глобалізація; міжкультурна комунікація; фінансова звітність; професійна компетентність; кар'єрні можливості.

Abstract.

The article examines the growing role of foreign languages in the professional activities of accountants in the context of economic globalization. The aim of the work is to determine the impact of language skills on the effectiveness of communication, compliance with international standards and expanding career opportunities for accounting professionals. The research used an analysis of scientific sources, comparative and systematic approaches to studying the relationship between language competence and professional activities of accountants. It was found that knowledge of foreign languages is not only an additional advantage, but also a strategic asset that helps build trust with clients, improves the quality of financial information, ensures compliance with international norms and standards, and also opens up new opportunities for employment and career growth. This article examines how knowledge of foreign languages improves relationships with clients, promotes international orientation to rules and opens up career opportunities for professional accountants. Experts recognize the multifaceted role of language in accounting, which allows them to better position themselves to thrive in an increasingly connected world. Particular attention is paid to analyzing the impact of language skills on the development of intercultural communication, building effective business relationships and increasing the competitiveness of accountants in the global labor market. It determines why knowledge of foreign languages is not just an additional advantage, but a strategic asset for an accountant. The article substantiates that proficiency in several languages allows accountants to effectively interact with multinational clients, interpret financial documentation, comply with regulatory requirements of different jurisdictions and participate in

global professional networks. It concludes that the need to integrate language training into the professional education of accountants as an important component of their professional competence and successful adaptation to the requirements of the modern market.

Keywords: foreign language; accounting; globalization; intercultural communication; financial reporting; professional competence; career opportunities.

Постановка проблеми. Важливий чинник у вирішенні завдань розвитку зовнішньоекономічних зв'язків фахівцями різноманітних професій – вміння користуватися іноземною мовою. У сучасному світі безпрецедентну важливість має навчання діловій англійській мові, яка сприяє встановленню українськими фахівцями необхідних ділових контактів із закордонними колегами. Вивчення іноземної мови з професійною орієнтацією є необхідною частиною діяльності сучасного фахівця з бухгалтерського обліку та оподаткування. Вимоги до викладання іноземних мов для здобувачів освіти за спеціальністю з бухгалтерського обліку та оподаткування в університетських закладів значно зросли. У сучасній глобалізованій економіці роль іноземних мов у обліку зростає. Оскільки підприємства розширюють свою діяльність за кордон, професійним бухгалтерам часто потрібно спілкуватися з клієнтами, колегами та наглядачами на кількох мовах. Ця потреба виходить за рамки простого спілкування. Це включає розуміння різних культурних контекстів, орієнтація в складних регуляторних умовах та сприяння відносинам, що може призвести до розширення бізнесу.

Знання іноземної мови - це не лише додаткова здатність, а стратегічний актив, який бухгалтери можуть присвоїти конкурентоспроможному ринку праці. Оскільки бухгалтери все більше співпрацюють з багатонаціональними компаніями та широким спектром клієнтів, здатність спілкуватися в рідній мові свого клієнта може посилити довіру та підвищити загальну ефективність спілкування. Крім того, розуміння нюансів різних мов може допомогти

інтерпретувати іноземні фінансові документи та забезпечити дотримання міжнародних правил та точної фінансової інформації.

Крім того, важливість іноземних мов у обліку виходить за рамки взаємодії з клієнтами. З розвитком професії бухгалтери стають найважливішими зацікавленими сторонами у світових фінансах та вимагають взаємодії між різними міжнародними стандартами та правилами. Ця взаємодія вимагає не лише мови, а й культурних та регуляторних рамок для фінансових практик у різних країнах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Зважаючи на потребу в систематизації попередніх досліджень, слід звернутися до робіт як вітчизняних, так і зарубіжних авторів, що охоплюють тему важливості комунікацій іноземною мовою в бізнесі. У сучасній науковій та практичній літературі ці питання розглядаються з різних точок зору та в контексті різних підходів.

Тодорова А. та Тодорова Н. досліджують концепцію глобалізації та роль мови в глобальній комунікації. Як показало дослідження, термін глобалізація не має точного визначення, але має численні значення та інтерпретації в різних галузях, таких як культурологія, економіка, довкілля чи політика [1, с. 333-335].

На думку Парупаллі Рао, бізнес, торгівля та комерція стали міжнародними, і більшість бізнес-організацій мають свої офіси в більшості країн. Оскільки англійська мова відіграє домінуючу роль майже у всіх сферах сучасного глобалізованого світу, існує потреба обговорити її роль як глобальної мови [2, с. 67-68].

Коулман Г. в своїх дослідженнях доводить, що знання саме англійської мови справді стало потужним інструментом для розвитку та прогресу в усьому світі, а вільне володіння нею є величезним кроком уперед у боротьбі за самодостатність та успіх [3, с. 8-12].

Джонсон А. вважає, що зростання глобальної взаємодії протягом останнього століття стимулювало попит на більш спрощену та ефективну

комунікацію через мовні кордони. Таким чином, у світі бізнесу компанії, які прагнуть розширитися на міжнародному рівні, повинні були знайти способи спілкування, незважаючи на такі відмінності, економічно ефективними способами. Багато фірм змінили свої корпоративні мови на спільну мову англійську, щоб спростити комунікацію та уникнути того, щоб члени команди залишалися «поза увагою» [4, с. 131-134].

Інші дослідження підтверджують, що оскільки люди продовжують взаємодіяти з різних причин, англійська мова залишається домінуючою мовою для спілкування між ними.

Брутман А. в своїй статті доводить, що формування навичок ефективної бізнес-комунікації на заняттях з іноземної мови є важливою частиною підготовки майбутніх спеціалістів до професійної діяльності у глобалізованому середовищі [6, с. 237-238].

Канно Ю. та Варгезе М. зазначають в своїй статті, що хвилі глобалізації та розвитку сучасних технологій англійська підкорила світ так, як це не вдавалося жодній мові в історії людства. Фахівці стверджують, що до англomовного світу належить близько півтора мільярда осіб [7].

Хоча в освіті метою вивчення мови є здатність розуміти та спілкуватися новою мовою, вся ідея полягає в тому, щоб досягти економічного успіху в суспільстві, та мати більші можливості щодо отримання кращої роботи [8].

Незважаючи на всебічне вивчення науковцями питання щодо важливості комунікацій іноземною мовою в бізнес середовищі потребують обґрунтування важливості інтеграції мовної підготовки у професійну освіту бухгалтерів, а також у формуванні практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності комунікації, дотримання міжнародних норм та розширення кар'єрних перспектив фахівців у сфері обліку.

Формулювання завдання дослідження. Метою статті є дослідити значення та вплив знання іноземних мов у професійній діяльності бухгалтерів у сучасних умовах глобалізації.

Виклад основного матеріалу дослідження. Англійська мова вже давно служить глобальним засобом комунікації у світі бізнесу та за його межами. Вона використовується як офіційна або домінуюча мова в багатьох міжнародних організаціях, корпораціях, а також в університетах. Ось чому знання англійської мови стало важливим інструментом для встановлення та підтримки професійних стосунків у всьому світі.

Знання англійської мови відіграє дедалі важливішу роль на ринку праці – у багатьох галузях і працівники, які вільно володіють цією мовою, мають значну перевагу над тими, хто нею не володіє. Також англійська мова широко використовується, серед іншого, у діловому листуванні, під час переговорів або на презентаціях і конференціях.

Ось чому все більше роботодавців вимагають від майбутніх працівників вільного володіння цією мовою. Ефективні стосунки з клієнтами мають надзвичайно важливе значення в професійному бухгалтерії. Здатність вільно спілкуватися на іноземних мовах може значно покращити ці відносини, дозволяючи бухгалтерам глибше взаємодіяти зі своїми клієнтами. Дослідимо, як мовні навички сприяють побудові довіри та підвищення ефективності спілкування та розвитку культурної чутливості у взаємодії з клієнтами.

Створення довіри з іномовними клієнтами є основою для успіху відносин між клієнтами та бухгалтерами, і можливість спілкування в рідній мові замовника дуже корисна для встановлення цієї довіри. Коли бухгалтер розмовляє таку ж мову, що і клієнт, це вказує на бажання зрозуміти їхні потреби та проблеми. Цей мовний зв'язок може зменшити страх перед вашими клієнтами щодо ваших фінансових проблем, особливо у складних ситуаціях, пов'язаних з іноземними нормами та міжнародними діями. Бухгалтери, які чітко та точно спілкуються зі своїми клієнтами, допомагають їм почувати себе безпечнішими та безпечнішими у своїх фінансових рішеннях.

Ефективне спілкування є надзвичайно важливим для бухгалтерського обліку, де важлива точність та чіткість. Використання іноземних мов дозволяє бухгалтерам передавати складні фінансові концепції без перешкод, які можуть

виникнути через відмінності в мові. Це зменшує шанси на непорозуміння та помилки, коли бухгалтери можуть дотримуватися офіційних вимог, які дозволяють клієнтам зрозуміти їх ступінь, податкові правила та вимоги. Ця ефективність не тільки економить час, але й покращує загальний досвід роботи з вашими клієнтами, що призводить до більш сильних та продуктивних відносин.

Мова тісно пов'язана з культурою, а здатність спілкуватися іноземною мовою дає глибше розуміння культурних нюансів, які можуть вплинути на взаємодію з клієнтами. Очікується, що різні культури забезпечать спілкування, процедури та етикет бізнесу. Розмовляючи мовою клієнта, бухгалтери можуть продемонструвати культурну чутливість та поважати їх походження та цінності. Це сприйняття може сприяти більш плавним взаємодіям, створити більш загальне робоче середовище і в кінцевому рахунку призвести до поліпшення обслуговування та задоволеності клієнтів. Покращені відносини з іноземними клієнтами є стратегічною перевагою для професійних бухгалтерів. Посилення довіри, вдосконалення спілкування та демонстрація культурної чутливості дозволяє бухгалтерам зміцнювати стосунки з клієнтами та позиціонувати себе як цінні партнери у фінансовому житті своїх клієнтів.

У все більш глобалізованій економіці здатність контролювати міжнародні правила є надзвичайно важливою для професійних бухгалтерів. Іноземні мови відіграють важливу роль у цьому аспекті, оскільки вони дозволяють бухгалтерам взаємодіяти з міжнародними фінансовими стандартами, забезпечити дотримання міжнародних правил та сприяти ефективній звітності. Робота в бухгалтерії передбачає роботу з великою кількістю різноманітних документів. Коли у вас клієнти з різним капітальним походженням (включно з іноземним), ви часто можете зіткнутися з документами, написаними іноземною мовою. Коли бізнес розширює свій міжнародний рівень, бухгалтери повинні ознайомитись із різними стандартами фінансової звітності. Знання іноземних мов дозволить фахівцям з обліку більш ефективно розуміти ці стандарти. Це пояснюється тим, що

багато оригінальних документів, інструкцій та оновлень не можуть бути доступними для вашої рідної мови. Це розуміння важливе для точності інформації та гарантує, що бухгалтери можуть надавати надійні поради для клієнтів, які працюють у кількох юрисдикціях. Нормативні положення щодо ведення бухгалтерського обліку досить складні і можуть значно відрізнятися залежно від країни. Професійні бухгалтери з достатнім володінням іноземною мовою можуть краще інтерпретувати ці правила та покращити свою здатність допомагати своїм клієнтам зрозуміти тонкощі міжнародної відповідності. Спілкування мовою керівника сприяє більш прямим діалогам, що призводить до більш ефективних рішень до питань відповідності. Ця здатність є особливо цінною для аудиту.

Фінансова галузь характеризується високим попитом на працівників, які володіють іноземною мовою. Це пов'язано з явищем глобалізації – не лише дедалі більше компаній відкриваються для надання послуг клієнтам з інших країн, але й іноземні компанії хочуть найняти найкращих спеціалістів з усього світу. Дуже добре знання іноземної мови може допомогти вам виділитися серед інших претендентів на ту саму посаду.

У глобальному бізнес-середовищі бухгалтери часто випускають фінансові звіти для зацікавлених сторін у різних країнах. Здатність створювати ці звіти на декількох мовах є критичною здатністю. Бухгалтери, які можуть точно перекладати фінансові дані для збільшення доступності інформації, та сприяти підтримці прозорості та довіри з міжнародними клієнтами та партнерами, мають особливу вагу для іміджу компанії. Через ясність та точність ступеня бухгалтери сприяють прийняттю найкращих рішень, що в подальшому призводить до успіху в сфері багатонаціональних операцій.

Знання іноземної мови значно покращують здатність бухгалтерів вирішувати ці проблеми, обслуговуючи різноманітних клієнтів і дозволяючи їм процвітати на світовому ринку.

Також у сучасному світі здатність спілкуватися іноземною мовою пропонує великі переваги для професійних бухгалтерів, які шукають

професійного просування. Оскільки підприємства розширюють свою діяльність за кордон, зростає попит на професіоналів, які можуть керувати ними різними мовами. Покращення фінансових навичок – це дуже розумний крок з точки зору кар'єри. Це пояснюється тим, що знання бухгалтерського обліку потрібні в кожній компанії та в кожній галузі. Покращення фінансових навичок – це як вивчення іншої мови: мови бізнесу. Звичайно, розвиток впевненості у використанні бухгалтерських термінів англійською мовою є величезною перевагою. Особливо, якщо ви хочете працювати з англomовними компаніями. Вивчення англійської лексики, пов'язаної з бухгалтерським обліком, відкриє для вас багато дверей і дозволить вам ділитися своїми фінансовими знаннями дистанційно. Однак, бухгалтерський облік англійською мовою може спочатку викликати багато проблем, які головним чином пов'язані з відмінностями між країнами та їхніми системами.

На висококонкурентному ринку праці знання іноземної мови можуть відрізнити кандидатів. Багато компаній, особливо тих, хто має міжнародні клієнти та операції, надають пріоритет кандидатів, які можуть ефективно розмовляти кількома мовами. Двомовні або багатомовні бухгалтери часто вважаються цінними активами, оскільки вони можуть подолати прогалини у спілкуванні та полегшити взаємодію з клієнтами та колегами з широким спектром досвіду. Тому ці фахівці можуть отримувати пропозиції щодо працевлаштування та підвищувати свою рекламу та заробітну плату, ніж ті, що не мають таких навичок.

Мережа є важливою частиною кар'єрного зростання, а мовні навички можуть значно покращити здатність бухгалтера будувати стосунки в різних умовах. Відвідування міжнародних конференцій, семінарів та семінарів надає можливості для спілкування з лідерами галузі та колегами у всьому світі. Здатність спілкуватися на іноземних мовах дозволяє власнику взаємодіяти з міжнародними колегами мудро та сприяти довірі та взаєморозумінню. Ці відносини можуть призвести до можливості наставництва, співпраці та рекомендацій, які можуть додатково сприяти кар'єрі бухгалтерів.

Для аудитора, що говорить іноземною мовою, світ насправді є його головою. Багато міжнародних компаній та компаній активно шукають експертів, які можуть керувати фінансовими операціями в різних країнах та культурах. Цей попит створює багато варіантів для тих, хто має контроль над різними мовами та регуляторними середовищами. Від закордонних робочих місць до роботи в міжнародній бухгалтерській компанії, мовні навички можуть відкрити привабливі кар'єрні шляхи, які в іншому випадку є непридатними. Оскільки продовжується процес глобалізації, важливість багатомовних бухгалтерів просто зростає та зміцнює свої позиції на майбутньому ринку праці.

Завдяки конкурентній перевазі, сприяючи можливості побудови відносин та доступу до світових прогнозів кар'єри, мовні навички є важливим капіталом для бухгалтерів, які прагнуть процвітати в глобалізованому бізнес - середовищі.

Отже, володіння іноземною мовою має багато переваг. Одна з них – це можливість заявити про себе на міжнародній арені. Компанія, співробітники якої розмовляють різними мовами та можуть не лише вести телефонні чи електронні розмови, а й вести переговори, має більше шансів на швидкий розвиток та охоплення великої кількості клієнтів з усього світу. Тим часом, кандидат на роботу з такими компетенціями може розраховувати на привабливу роботу та високий заробіток.

Ще однією перевагою працевлаштування співробітників, які володіють іноземними мовами, є ще краще обслуговування клієнтів – телефоном, електронною поштою або в головному офісі компанії. Фінанси – це специфічна галузь, і багато питань, пов'язаних з нею, незрозумілі навіть людям, які розмовляють рідною мовою. Фінансовий консультант, бухгалтер або банкір, який здатний пояснити ці складні питання іноземцю, наприклад, іммігрант, це справжній скарб для роботодавця.

Роль знання іноземних мов у просуванні кар'єри професійних бухгалтерів важко переоцінити (узагальнено в таблиці 1).

Таблиця 1

Роль та переваги знання іноземної мови в діловій комунікації професійного бухгалтера

Напрямок використання	Опис значення іноземної мови	Практичний результат для бухгалтера
Міжнародна комунікація	Дозволяє ефективно спілкуватися з іноземними клієнтами, партнерами, аудиторами	Розширення клієнтської бази, нові ринки
Доступ до міжнародних стандартів	Дозволяє працювати з IFRS, GAAP, іншими міжнародними нормативами та професійною літературою	Підвищення професійної кваліфікації, конкурентоспроможність
Ведення переговорів	Сприяє успішному проведенню ділових перемовин, укладанню контрактів, участі у міжнародних конференціях	Зменшення ризиків непорозумінь, укладання вигідних угод
Підготовка фінансової звітності	Дозволяє готувати звітність для міжнародних компаній та інвесторів	Доступ до міжнародних проєктів, кар'єрний ріст
Крос-культурна компетентність	Формує розуміння ділових традицій, стилю спілкування, корпоративної етики різних країн	Зниження конфліктів, ефективна командна робота
Професійний розвиток	Дозволяє проходити міжнародні тренінги, сертифікації, брати участь у глобальних професійних спільнотах	Підвищення кваліфікації, розширення професійних можливостей

Джерело: створено авторами на основі [3, 4]

Якщо бухгалтер мріє працювати в іноземній компанії, знання англійської мови на комунікативному рівні є обов'язковим. Не бракує думок про те, що не варто слідувати за миттєвими тенденціями – що основою для професійного розвитку в бухгалтерському обліку є англійська мова. Більшість бухгалтерів молодшого покоління мають базові знання англійської мови.

Однак цього недостатньо, щоб повністю вільно функціонувати в галузі та претендувати на ключові посади в міжнародних компаніях. Це вимагає знання англійської мови, яке виходить далеко за рамки базової англійської. Це необхідна умова для гарної комунікації з вашим керівником і, як наслідок, реального шансу на підвищення по службі та обіймання керівних посад. Здатність вільно спілкуватися іноземною мовою корисна не лише в професійних ситуаціях. У міжнародних корпораціях соціальна сфера, побудова зав'язків та відчуття спільноти є надзвичайно важливими. Постійним елементом життя компанії є поїздки та організаційні заходи. Для участі необхідне знання мови, спільної для всіх учасників. Це тим більше важливо, що під час таких зустрічей створюються стосунки, які згодом можуть перенестися на професійну роботу.

Знання іноземних мов є однією з найцінніших професійних компетенцій, яка має величезний вплив на їхні шанси знайти задовільну роботу та розвивати кар'єру на ринках інших держав, а також на працевлаштування у своїй рідній країні. Безсумнівно, багатомовність збільшує шанси знайти добре оплачувану роботу та сприяє професійній мобільності. Більше того, ваші мовні навички безпосередньо впливають на розмір вашої зарплати. Люди, які володіють іноземними мовами, заробляють до 30% більше на рік, і чим вища посада, тим більша різниця в оплаті праці між людьми, які володіють іноземними мовами, і тими, хто не має таких компетенцій [8, с. 146].

Подолання комунікативного бар'єру є основною умовою для отримання повного задоволення від роботи. З точки зору роботодавця, людина, яка легко ладнає з іншими членами команди та швидко встановлює партнерські стосунки, є ціннішим працівником, ніж той, хто через необхідність займає позицію на периферії групи та тримає дистанцію. Це правило стосується, зокрема, працівників бухгалтерії.

Ділова професійна культура передбачає вміння спілкуватися телефоном, проводити ділові дискусії та публічно виступати. У традиційних жанрах ділової комунікації такі як публічні промови, інтерв'ю, та консультації

ефективно реалізуються комунікативні стратегії фірм або ділових партнерів, які вимагають умінь щодо самопрезентації. [9, с.7-8].

Більше того, ділова англійська чи будь-яка інша іноземна мова, коли ми використовуємо її достатньо вільно, дає нам можливість покращити якість послуг, що надаються, відповідно до міжнародних стандартів. Працівники, для яких мовні та культурні бар'єри не є перешкодою, можуть черпати знання з різних джерел, а також брати участь у дискусіях та конференціях, організованих експертами з усього світу. Для їхнього роботодавця це означає важливу віху в розвитку компанії.

Висновки. Оскільки підприємства розширюють свою діяльність за межами внутрішніх меж, збільшується попит на бухгалтерських фахівців, які можуть ефективно спілкуватися іноземною мовою. Крім того, професійні бухгалтери з мовними навичками мають кращі можливості зрозуміти та дотримуватися різних міжнародних правил. Ця здатність не тільки забезпечує дотримання вимог, але й сприяє більш точній звітності та аналізу. Це надзвичайно важливо для стратегічного прийняття рішень.

Мовні навички відкривають двері для кар'єрних можливостей, які в іншому випадку можуть залишатися закритими. На висококонкурентному ринку праці роботодавці часто віддають перевагу двомовним або багатомовним бухгалтерам, які шукають кандидатів, які процвітають у різних умовах і можуть взаємодіяти з міжнародними клієнтами. Ця конкурентна перевага може призвести до розширення професійних мереж та доступу до глобальних можливостей, що має великий вплив на кар'єрний шлях.

Зрештою, стратегічні переваги мовних навичок у обліку виходять далеко за рамки простого спілкування. Фахівці з бухгалтерського обліку все ще глобалізуються, тому здатність розмовляти деякими мовами - це не лише перевага, але й основна передумова успіху.

Список використаних джерел:

1. Nataliya Todorova, & Anna Todorova. Globalization and the role of the English language. *International Relations of Ukraine: Scientific Searches and Findings*, 2018. (27). С. 331-348. URL: <https://doi.org/10.15407/mzu2018.27.331>
2. Rao P. S. The role of English as a global language. *Research journal of English*. 2019. 4(1). С. 65-79.
3. Coleman, Hywel. The English language in development. *British council*. 11. 2010. С. 1-24.
4. Johnson Anne. The Rise of English: The Language of Globalization in China and the European Union. *Macalester International*. 2009. Vol. 22, Article 12. URL: <https://digitalcommons.macalester.edu/macintl/vol22/iss1/12>
5. Poggensee A. The effects of globalization on English language learning: Perspectives from Senegal and the United States. 2016. URL: http://scholarworks.wmich.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=3725&context=honors_theses
6. Брутман А., Наумчук Т. Формування навичок ефективної бізнес-комунікації на заняттях з іноземної мови. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Вип. 80. том 1. 2024. С. 235-240
7. Kanno Y., & Varghese M. M. Immigrant and refugee ESL students' challenges to accessing four-year college education: From language policy to educational policy. *Journal of Language, Identity, and Education*. 2010. 9(5). С. 310-328.
8. Aneta Skorupa-Wulczyńska. Znaczenie kompetencji językowych na rynku wewnętrznym Unii Europejskiej. *Przegląd Europejski*. 2019. 2 (44): С. 128-148.
9. Ковальов Б Л., Павлик А. В., Федина С. М. Бізнес-комунікації : конспект лекцій. Суми: Сумський державний університет. 2020. 113 с.

References:

1. Todorova, N., & Todorova, A. (2018). Globalization and the role of the English language. *International Relations of Ukraine: Scientific Searches and Findings*, no. 27, 331–348. <https://doi.org/10.15407/mzu2018.27.331>
2. Rao, P. S. (2019). The role of English as a global language. *Research Journal of English*, no. 4(1), pp. 65–79.
3. Coleman, H. (2010). The English language in development. *British Council*, no. 11, pp. 1–24.
4. Johnson, A. (2009). The rise of English: The language of globalization in China and the European Union. *Macalester International*, no. 22(12). <https://digitalcommons.macalester.edu/macintl/vol22/iss1/12>
5. Pogenese, A. (2016). The effects of globalization on English language learning: Perspectives from Senegal and the United States. [Honors thesis, Western Michigan University]. URL: https://scholarworks.wmich.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=3725&context=honors_theses
6. Бругман, А., & Наумчук, Т. (2024). Formuvannia navychok efektyvnoi biznes-komunikatsii na zaniattiakh z inozemnoi movy. [Developing effective business communication skills in foreign language classes] *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk*, no. 80(1), pp. 235–240.
7. Kanno, Y., & Varghese, M. (2010). Immigrant and refugee ESL students' challenges to accessing four-year college education: From language policy to educational policy. *Journal of Language, Identity, and Education*, no. 9(5), pp. 310–328.
8. Aneta, S. W. (2019). Znaczenie kompetencji językowych na rynku wewnętrznym Unii Europejskiej. *Przegląd Europejski*, no. 2 (44), pp. 128-148.
9. Kovalov B. L., Pavlyk A. V., Fedyna S. M. (2020) Biznes-komunikatsii: konspekt leksii [Business communications: lecture notes]. Sumy: Sumskyi derzhavnyi universytet. 113 s.